

Sygn. akt XIV C 528/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Przemysław Okowicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Perlicjan

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2020 r. w Pile

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. G. i G. G. (1)**

przeciwko **Grupie (...) sp. z o.o. sp. k. w G.**

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 16.617 (szesnaście tysięcy sześćset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. niewiszczonymi kosztami sądowymi obciąża solidarnie powodów i z tego tytułu nakazuje ściągnąć od nich na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 561,58 (pięćset sześćdziesiąt jeden i 58/100) zł.

sędzia Przemysław Okowicki

UZASADNIENIE

Powodowie M. i G. G., w pozwie złożonym w Sądzie Rejonowym w W. w dniu 08 marca 2016 r. przeciwko Grupa (...) Sp. z o.o. Sp. k., przekazanym na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 9 marca 2016r., do Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału XIV Cywilnego z siedziba w Pile wnieśli o:

- zwolnienie od egzekucji nieruchomości położonej w W., dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą KW (...), stanowiącej działkę nr (...) o obszarze 1,0980 ha,
- zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że pozwany prowadzi przeciwko P. G. egzekucję z wymienionej nieruchomości przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P., której są właścicielem od dnia jej zakupu tj.: 23 kwietnia 2015 r. Oświadczeniem z dnia 6 lipca 2015r., M. G. potwierdziła umowę zawartą pomiędzy P. G. i G. G. (1). Powodowie podnieśli, że w dniu 17 czerwca 2015r., do Sądu wpłynął wniosek o przyłączenie sprawy prowadzonej pod sygn. akt: Km (...) do egzekucji z nieruchomości. Nadto podnieśli, iż o wpisie przyłączenia powodowie dowiedzieli się w dniu 8 lutego 2016r., od P. G., który uzyskał informację, iż ww. Komornik chce dokonać sprzedaży spornej nieruchomości w drodze licytacji. Wobec powyższego powodowie zwrócili się do wierzyciela o zwolnienie spod egzekucji zajętej nieruchomości.

Jednakże, mimo wskazania przez wierzyciela, że do dnia 26 lutego 2016 r. zostanie zaprezentowane w tym przedmiocie jego ostateczne stanowisko, powodowie do dnia dzisiejszego nie uzyskali odpowiedzi.

W odpowiedzi na pozew z dnia 4 listopada 2016r., pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powodów kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub według przedstawionego zestawienia.

Uzasadniając powyższe pozwany wskazał, że sporną nieruchomość dłużnik pozwanego P. G. - zbył na rzecz powodów aktem notarialnym z dnia 23 kwietnia 2015r., w dniu 6 lipca 2015r. Natomiast M. G. powyższą umowę potwierdziła. Dnia 17 czerwca 2015r., do Sądu Rejonowego w W. wpłynął wniosek komornika o przyłączenie prowadzonej z wniosku pozwanego sprawy Km (...) do egzekucji z nieruchomości, o czym powodowie jak wskazali dowiedzieli się dopiero w dniu 8 lutego 2016r., od dłużnika pozwanego - P. G.. Pozwany podniósł, że już wcześniej powodowie zostali powiadomieni przez Sąd Rejonowy w W. Wydział Ksiąg Wieczystych o toczącej się egzekucji z wniosku innych wierzycieli tj.: w lipcu i sierpniu 2015 r. Nadto pozwany podniósł, że powodowie nie mogą zasłaniać się niewiedzą o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym skierowanym do nieruchomości. Bowiem pozwanym należy przypisać wiedzę o tym, że z wniosku pozwanego prowadzi się egzekucję z przedmiotowej nieruchomości już od dnia 17 czerwca 2015r., kiedy to wpłynął wniosek komornika o wpisanie w księdze wieczystej przyłączenia pozwanego do egzekucji z nieruchomości. Dodatkowo pozwany podniósł zarzut bezskuteczności w stosunku do pozwanego czynności prawnej polegającej na nabyciu przez powodów spornej nieruchomości od dłużnika G. G. (1) z uwagi na fakt, że czynność została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, którym jest pozwany.

Na terminie rozprawy przeprowadzonej w dniu 20 lutego 2017 r., strony postępowania podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Wyrokiem z dnia 31 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu (sygn. akt: XIV C 370/16) w punkcie 1 zwolnił spod egzekucji nieruchomość położoną w W., dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą nr KW (...) stanowiącej działkę nr (...) o obszarze 1,0980 ha; w punkcie 2 kosztami postępowania obciążył pozwanego w całości i stąd zasądził od niego na rzecz: a) Skarbu Państwa kwotę 3.761,58 zł, w tym z tytułu nieuiszczonej w całości opłaty od pozwu kwotę 3.200 zł oraz kwotę 561,58 zł tytułem wydatków poniesionych w sprawie, b) powodów solidarnie kwotę 6.200 zł w tym kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną od ww. orzeczenia Sąd Apelacyjny w dniu 21 maja 2020 r. pod sygnaturą I ACa 428/19 wydał wyrok, w którym uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W związku z powyższym sprawa niniejsza została zarejestrowana pod nowy numer i prowadzona przez tutejszy Sąd pod sygnaturą XIV C 528/20.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 8 listopada 2013 r. (sygn. akt: (...)) Sąd Okręgowy w G. nakazał P. G. aby zapłacił na podstawie weksla Grupie (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w G. kwotę 124.404,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 5 listopada 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.210 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Wnioskiem z dnia 12 listopada 2013 r. wierzyciel wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. o wszczęcie postępowania mającego na celu zabezpieczenie zasądzonej w ww. nakazie kwoty 127.404,55 zł wraz z odsetkami poprzez zajęcie należących do obowiązanego rzeczy ruchomych i wierzytelności.

W sprzeciwie od ww. nakazu zapłaty z dnia 26 listopada 2013 r. P. G. wniósł o oddalenie powództwa ponad kwotę 55.304,55 zł. W uzasadnieniu żądania przyznał, iż kwota 55.304,55 zł jest kwotą należną spółce z tytułu otrzymanych od niej zaliczek oraz kredytowania piskląt gęsi.

Wyrokiem z dnia 19 listopada 2014 r. (sygn. akt: (...)) Sąd Okręgowy w G. utrzymał w mocy ww. nakaz zapłaty.

Dowód: nakaz zapłaty SO w G. (...) (k. 148), wniosek o wszczęcie postępowania zabezpieczającego (k. 163-164), sprzeciw od nakazu zapłaty (k. 149-151), wyrok SO w G. (...) (k. 147).

Małżonkowie M. i G. G. od listopada 2007 r. zamieszkują za granicą w Irlandii, gdzie pracują i prowadzą gospodarstwo domowe. Małżeństwo G. przyjeżdża do Polski dwa razy w roku na okres około 9-10 dni. Powodowie przed zakupem spornej nieruchomości z informacji uzyskanych od P. G. i rodziców mieli wiedzę o poważnych kłopotach finansowych brata, oraz o tym że posiada on długi, będące przedmiotem egzekucji komorniczych. Powodowie nie darzyli P. G. zaufaniem, dlatego skorzystali z usług radcy prawnego, który miał im doradzać jak zabezpieczyć ich interesy przy planowanym zakupie od brata nieruchomości w W.. Powodowie chcąc pomóc bratu w spłacie owych zadłużeń, a także rodzicom którzy również zaciągali dla brata zobowiązania, oraz w celu ratowania rodzinnej nieruchomości, dnia 23 kwietnia 2015 r., nabyli od P. G. nieruchomość położoną w W. (...), (...) Ł., gmina W.. Pod ww. adresem powodowie posiadali adres zameldowania w Polsce.

Kilka miesięcy przed dokonaniem zakupu ww. nieruchomości powodowie sprzedali dom wybudowany przez siebie w tej samej miejscowości, na działce darowanej im przez rodziców powoda. Ze środków uzyskanych ze sprzedaży domu planowali zakupić nieruchomość w Irlandii. Ulegli jednakże prośbom rodziny o udzielenie wsparcia P. G. i dlatego zdecydowali się na zakup od niego nieruchomości. Przed zakupem nieruchomości G. G. (1) wraz z bratem P. G. udał się do kancelarii komorniczej, gdzie pracownik kancelarii na ich prośbę wydał im zestawienie obejmujące aktualne należności wierzycieli skierowane do spornej nieruchomości. Do aktu notarialnego nie zostało jednak przedłożone żadne zaświadczenie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. stwierdzające wysokość wierzytelności przysługujących wierzycielom ujawnionym w dziale III księgi wieczystej prowadzonej dla ww. nieruchomości. Z treści aktu notarialnego wynika, że G. G. (1) oświadczył, iż wyraża zgodę na zawarcie umowy bez przedkładania przez sprzedającego ww. zaświadczenia. Wierzytelności ujawnione w akcie notarialnym sprzedaży nieruchomości zostały uregulowane. Pozostałą część ceny nabycia tj. 98.691,96 zł powodowie za zgodą P. G. pozostawili do dyspozycji rodzicom, którzy mieli spłacać resztę zadłużenia P. G., poza tym które zostało ujawnione w księdze wieczystej prowadzonej dla spornej nieruchomości, a także zobowiązania zaciągnięte przez nich samych na potrzeby syna – P. G..

Powodowie od czasu nabycia własności nieruchomości przebywali w Polsce kilka razy, zatrzymywali się wówczas w niej jedynie na 1-2 noce. Centrum życiowe powodów nadal znajduje się w Irlandii. Posiadają dobre stosunki z P. G., z którym widują się kilka razy w roku.

Dowód: Akt Notarialny z dnia 23.04.2015r., Repertorium A nr (...) (k. 94-102), Akt Notarialny z dnia 06.07.2015r., Repertorium A nr (...) (k. 103-106), zeznania świadka P. G. (k. 141-142), przesłuchanie powódki M. G. (k. 165-166, 322-323), przesłuchanie powoda G. G. (1) (k. 165-166, 323-333).

Pozwany Grupa (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w G. wystąpił z wnioskiem o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. przeciwko G. G. (1), który wszczął i prowadzi przeciwko ww. postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt: Km (...).

W ramach prowadzonego przeciwko P. G. postępowania egzekucyjnego, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. wszczął egzekucje z nieruchomości położonej w W., dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą KW (...), stanowiącej działkę nr (...) o obszarze 1,0980 ha.

G. G. (1) sprzedał wyżej opisaną nieruchomość powodom w dniu 23 kwietnia 2015 r. za łączną kwotę 170.000,00 zł. Nieruchomość została nabyta do ich majątku wspólnego. Powodowie zobowiązali się dokonać płatności w ten sposób, że dokonali zapłaty kwoty 71.308,04 zł na rachunek bankowy Kancelarii Komorniczej Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P., celem spłaty wszelkich wierzytelności Skarbu Państwa zabezpieczonych hipoteką przymusową oraz wszelkich wierzytelności przysługujących wierzycielom ujawnionym w dziale III KW (tj.: S. W. (...) z siedzibą w P., Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) Spółka z o.o. z siedzibą w M., Spółdzielcza Kasa

Oszczędnościowo-Kredytowa (...) z siedzibą w M., J. A., A. A.) oraz umorzenia egzekucji prowadzonej w celu wyegzekwowania tych wierzytelności w terminie do dnia 23 czerwca 2015 r. Następnie dokonanie zapłaty kwoty 98.691,96 zł po przekazaniu kupującym przez sprzedającego stosownych oświadczeń najpóźniej w dniu 23 lipca 2015 r. strony umowy wyraziły zgodę na proponowany sposób płatności. Nadto została zawarta umowa, którą M. i G. G. ustalili na rzecz P. G. prawo pierwokupu na okres pięciu lat. W dniu 6 lipca 2015r., powódka M. G. złożyła oświadczenie o potwierdzeniu umowy sprzedaży ww. nieruchomości, sporządzonej w formie aktu notarialnego z dnia 23 kwietnia 2015r., (Repertorium A (...)).

Dowód: Akt Notarialny z dnia 23.04.2015r., Repertorium A nr (...) (k. 94-102), Akt Notarialny z dnia 06.07.2015r., Repertorium A nr (...) (k. 103-106), przesłuchanie powódki M. G. (k. 165-166, 322-323), przesłuchanie powoda G. G. (1) (k. 165-166, 323-333).

Komornik Sądowy pismem sporządzonym w dniu 16 czerwca 2015 r. (data wpływu 17.06.2015r.) złożył do Sądu Rejonowego w W. wniosek o przyłączenie prowadzonej z wniosku pozwanego sprawy KM (...) do egzekucji z nieruchomości. Do wniosku załączył zawiadomienie o przyłączaniu do egzekucji z nieruchomości z wezwaniem do zapłaty długu wystosowane m.in. do dłużnika P. G. i wierzyciela Grupy (...) sp. z o.o. sp.k.

W dniu 27 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy Wydział Ksiąg Wieczystych w W. wystosował do powodów zawiadomienie o przyłączeniu pozwanego do prowadzonej już z wniosku innych wierzycieli P. G. egzekucji ze spornej nieruchomości. Zarówno zbywca nieruchomości P. G., jak i strony postępowania nie odebrały wystosowanych do nich zawiadomień o dokonaniu wpisu w księdze wieczystej spornej nieruchomości. Bowiem zawiadomienie wystosowane do powoda G. G. (1) na adres (...), (...) W. zostało doręczone w dniu 31 lipca 2015 roku i opatrzone podpisem „G. G. (1)”, który jednak nie został przez powoda złożony. Powód w momencie dokonania doręczenia ww. korespondencji przebywał fizycznie w Irlandii. Natomiast przesyłka skierowana do powódki M. G. została przesłana na adres (...) w W., gdzie powódka od wielu lat nie zamieszkuje. Co więcej pod ww. adresem zamieszkiwali niegdyś rodzice powódki, którzy sprzedali nieruchomość w 2015 r.

Przesyłka adresowana do powódki M. G. została odebrana w dniu 4 sierpnia 2015 r., przez jej siostrę – świadka K. K. (1) mieszkającą w miejscowości R. (...), która została jej doręczona przez obsługującego rejon pracownika placówki pocztowej. Pracownik placówki pocztowej udał się do K. K. (2), gdyż dysponował informacją w zakresie miejsca zamieszkania świadka. Siostra powódki nie otwierając ww. korespondencji schowała ją do szuflady i zapomniała poinformować powódkę, że ją otrzymała.

Dowód: wydruk z księgi wieczystej, (k. 7-23, 82-83), wniosek o wpis w księdze wieczystej z dnia 16.06.2015r., (k. 75-79), zawiadomienie o przyłączeniu do egzekucji z nieruchomości z wezwaniem do zapłaty długu z dnia 16.06.2015r., (k. 80), zawiadomienie Sądu Rejonowego Wydziału Ksiąg Wieczystych w W. (k. 82-83), zwrotne potwierdzenie odbioru przesyłki zaadresowanej do powoda G. G. (1) (k. 86-87), zwrotne potwierdzenie odbioru przesyłki zaadresowanej do powódki M. G. (k. 88-89), oświadczenie pracodawcy powoda wraz z załącznikami, oraz jego tłumaczeniem na język polski sporządzonym przez tłumacza przysięgłego (k. 114-123, 126-127), opinia biegłego sądowego z dnia 08.06.2018r., (k. 191-198), zeznania świadka P. G. (k. 141-142), zeznania świadka K. K. (2)(k. 152-153), przesłuchanie powódki M. G. (k. 165-166, 322-323), przesłuchanie powoda G. G. (1) (k. 165-166, 323-333).

P. G. w dniu 8 lutego 2016 r. po powzięciu od swojego pełnomocnika informacji dotyczącej tego, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W. nosi się z zamiarem wyznaczenia pierwszej licytacji nieruchomości powiadomił o powyższym stroną powodową.

W wyniku powyższego M. i G. G. pismem z dnia 15 lutego 2016 r. zwrócili się do pozwanego (wierzyciela P. G.) o wyłączenie spod egzekucji należącej do nich nieruchomości położonej w W., zapisanej w KW Sądu Rejonowego w W. nr (...) w terminie trzech dni.

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 22 lutego 2016 r. pozwany poinformował stronę powodową, iż o zajęciu przez wierzyciela stanowiska zostaną powiadomieni w terminie do dnia 26 lutego 2016 r., co ostatecznie nie nastąpiło.

Dowód: oświadczenie P. G., (k. 24), wiadomość e-mail z dnia 08.02.2016r., (k. 25), pismo z dnia 15.02.2016r., (k. 26-27), pismo z dnia 22.02.2016r., (28), przesłuchanie powódki M. G. (k. 165-166, 322-323), przesłuchanie powoda G. G. (1) (k. 165-166, 323-333).

Pismem sporządzonym w dniu 15 marca 2016 r., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. wyznaczył na dzień 21 kwietnia 2016 r. termin pierwszej licytacji nieruchomości stanowiącej własność powodów M. i G. G. jako dłużników rzeczowych.

Na skutek zawartego w pozwie wniosku o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego, postanowieniem z dnia 20 lipca 2016 r, Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile zabezpieczył powództwo poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. przeciwko dłużnikowi P. G. w sprawie egzekucyjnej z wniosku wierzyciela Grupa (...) spółka z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w G., oznaczonego sygnaturą Km (...) w części dotyczącej egzekucji z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 1,0980 położonej w W., gmina W., dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą KW (...).

Dowód: pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. z dnia 15.03.2016r., (k. 47), obwieszczenie o pierwszej licytacji nieruchomości z dnia 15.03.2016r., (k. 48), postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile z dnia 20.07.2016r., (k. 55-56v).

Postępowanie egzekucyjne Km (...) z wniosku wierzyciela Grupy (...) sp. z o.o. sp.k. w G. przeciwko P. G. z ruchomości oraz wierzytelności dłużnika nie przyniosło oczekiwanych rezultatów. P. G. po zbyciu nieruchomości w W. na rzecz powodów nie posiadał żadnych składników majątkowych z których można było prowadzić skuteczną egzekucję.

Dowód: zaświadczenie komornika sądowego (k. 139), protokół czynności komorniczych (k. 140).

Aktem oskarżenia z 25 listopada 2017 r. Komenda Powiatowa Policji w W. oskarżyła P. G. o to, że w dniu 23 kwietnia 2015 r. w W. udaremnił wykonanie orzeczenia sądu w postaci tytułu wykonawczego Sądu Okręgowego w G. sygn. akt: (...) zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 27 marca 2015 r. poprzez zbycie nieruchomości położonej w W. (...) gm. W. zapisanej w Sądzie Rejonowym w W. pod numerem księgi wieczystej (...) udaremniając w ten sposób zaspokojenie wierzyciela Grupy (...) sp. z o.o. sp. k. w G., tj. o przestępstwo z art. 300 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 17 września 2018 r. w sprawie prowadzonej pod sygnaturą (...) Sąd Rejonowy w W. uznał P. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu wyżej opisanego czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 300 § 2 k.k. z tą tylko zmianą, że przyjął iż działając w celu udaremnienia wykonania nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w G. z dnia 8 listopada 2013 r. w sprawie o sygn. (...) i wyroku tego Sądu z dnia 19 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. (...) utrzymującego tenże nakaz zapłaty w mocy w części zaskarżonej, zasądzających na rzecz wierzyciela łącznie kwotę 127.404,55 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami i kosztami procesu, uszczuplił zaspokojenie swojego wierzyciela Grupy (...) sp. z o.o. sp.k. w G. przez to, że zbył składnik swojego majątku w postaci nieruchomości zagrożonej zajęciem.

Dowód: pismo KPP W. (k. 138), akt oskarżenia (k. 177), wyrok SR w W. (...) (k. 294).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów.

W myśl art. 229 k.p.c., nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Na tej podstawie Sąd przyjął bez dowodów te fakty podnoszone przez strony, które zostały potwierdzone przez drugą stronę, gdyż w żadnym przypadku przyznanie nie wywoływało wątpliwości.

Dokumenty urzędowe i prywatne, które stały się podstawą poczynionych ustaleń Sąd uznał za w pełni godne zaufania. Dokumenty urzędowe były sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy, w zakresie ich działania i stanowiły dowód tego, co w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Dokumenty prywatne nie budziły zastrzeżeń, co do swojej prawdziwości oraz zgodności treści z prawdą i nie były przez strony pod żadnym z tych względów kwestionowane. Dlatego Sąd uznał je za godne zaufania dowody okoliczności w nich stwierdzonych.

Niektóre dokumenty zostały złożone do akt w odpisach potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika stron. Te poświadczenia zgodności z oryginałem korzystały z domniemania prawnego zgodności treści z prawdą (art. 129 § 3 k.p.c. w zw. z art. 244 k.p.c.), które w żadnym przypadku nie zostało obalone.

Część dokumentów została dołączona do akt w kopiach, których wierność oryginałom nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana, dlatego Sąd uznał, że stanowią wiarygodne potwierdzenie istnienia oryginałów.

Zgodnie z art. 11 k.p.c., ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Na tej podstawie sąd cywilny jest związany zawartymi w sentencji wyroku sądu karnego ustaleniami dotyczącymi wyczerpania przez osoby nim skazane, w sposób w tam opisany znamion przypisanego im przestępstwa. Dlatego na podstawie treści dokumentu w postaci wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 17 września 2018 r. w sprawie (...), skazującego P. G. za popełnienie przestępstwa z art. 300 § 2 k.k.. Sąd zobowiązany był przyjąć za ustalone okoliczności wskazujące na wyczerpanie przez niego znamion tego czynu zabronionego.

Za w pełni wiarygodną, Sąd uznał opinię biegłego sądowego mgr. L. K.. W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego w dziedzinie kryminalistycznych badań mgr L. K. była w pełni przydatna dla rozstrzygnięcia kwestii spornej sprawy dotyczącej złożonego na zwrotnym potwierdzeniu przesyłki zaadresowanej do powoda G. G. (1) z dnia 27.07.2016r. Biegły w swej opinii wskazał, iż podpisy nakreślone na potwierdzeniach zwrotnych odbioru przesyłek datowanych na dzień 31 lipca 2016 roku prawdopodobnie nie zostały nakreślone przez powoda G. G. (1). Zdaniem Sądu opinia stanowiła wartościowy materiał dowodowy. Biegły przedstawił szczegółowo przyjętą metodykę badań, w której opierał się na metodzie graficzno-porównawczej, polegającej na analizie jakościowej i pomiarowej cech pisma i podpisów, zawartych w poszczególnych zespołach cech: syntetycznych, topograficznych, motorycznych oraz konstrukcyjnych. Opinia została sporządzona w sposób jasny, fachowy i nie budzący żadnych wątpliwości. Została ona wydana przez stałego biegłego sądowego, dysponującego dużym doświadczeniem i wiedzą w objętej opiniowaniem dziedzinie.

Z dużą ostrożnością Sąd podszedł do oceny dowodu z zeznań świadka P. G.. Sąd dokonując oceny jego zeznań brał pod uwagę, że jest on bratem powoda, a także jest dłużnikiem pozwanego, a więc osobą pośrednio zainteresowaną wynikami procesu. Sąd dał wiarę świadkowi, iż w czasie wysyłania korespondencji z zawiadomieniami o dokonaniu wpisu w księdze wieczystej spornej nieruchomości wierzytelności pozwanego, nie było go w Polsce. Jako oczywiście nieprawdziwe Sąd uznał natomiast jego twierdzenia, iż nie posiadał wiedzy w zakresie wymagalności zadłużenia wobec pozwanego, już bowiem w listopadzie 2014 r. Sąd Okręgowy w G.. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w listopadzie 2013 r. Ponadto w 2013 r. wszczęto egzekucję na podstawie ww. nakazu zapłaty. Przywołany w ustaleniach faktycznych wydany przez Sąd Rejonowy w W. wyrok w sprawie (...) skazujący świadka za przestępstwo z art. 300 § 2 k.k. nie pozostawiał wątpliwości, że P. G. zbywając nieruchomość w W. działał ze świadomością i zamiarem udaremnienia wykonania ww. tytułów egzekucyjnych wydanych na rzecz pozwanego. Jako niewiarygodne Sąd ocenił również jego zeznania, iż nie rozmawiał z powodami o swoich długach, poza tymi które były egzekwowane z nieruchomości.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka K. K. (2) w całości. Sąd oceniając zeznania świadka miał na uwadze fakt, że świadek jest siostrą powódki i w konflikcie stron także może opowiadać się po stronie powodowej. W ocenie Sądu, zeznania świadka były spontaniczne oraz zostały złożone w sposób szczery. O czym świadczy fakt, że świadek przyznała, iż odebrała korespondencję adresowaną do powódki M. G., wskazując wprost, że nie przekazała jej siostrze, gdyż schowała ją do szuflady i o niej zapomniała. Nadto świadek przedstawiła okoliczności, które doprowadziły do tego, że przesyłka znalazła się w jej władaniu.

W ocenie Sądu z dużą ostrożnością należało podchodzić do oceny wiarygodności zeznań powodów M. i G. G.. Jest bowiem oczywiste, iż składając zeznania we własnej sprawie strony mają skłonność do przedstawiania okoliczności korzystnych dla siebie oraz kwestionowania bądź też pomijania okoliczności dla siebie niekorzystnych. Oczywiście nie oznacza to negowania à priori znaczenia dowodowego zeznań stron w przewidywaniu ich subiektywnego nastawienia. Stanowiłoby to bowiem zaprzeczenie celowości instytucji przewidzianej przez przepisy procedury cywilnej (por. orz. SN z dnia 22.08.1950 r., C 147/50, NP 1951 nr 6, s. 76). Sąd uznał dowód z zeznań powodów za wiarygodny jedynie w zakresie wskazanym w opisie faktycznym sprawy. Sąd dał zatem wiarę zeznaniom powodów w kwestii spornej dotyczącej powzięcia przez nich informacji o toczącej się egzekucji z należącej do nich nieruchomości położonej w W., dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą KW (...), oraz faktu, że kierowane do nich zawiadomienia o toczącej się egzekucji nie zostały przez nich odebrane, a w związku z tym, nie dysponowali informacją o toczącej się egzekucji z nieruchomości na rzecz nowego wierzyciela przed dniem 08 lutego 2016 r. W ocenie Sądu zeznania w omawianym wyżej zakresie znalazły odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym w postaci zeznań świadków K. K. (2) i P. G., a także opinii biegłego sądowego. Zeznania powodów w części dotyczącej rozmów z bratem na temat jego długów są ze sobą sprzeczne, albowiem podczas pierwszego przesłuchania powodowie podali, iż nie rozmawiali z bratem o ilości i wielkości jego zadłużenia poza tym jakie zostało egzekwowane z nieruchomości. Z kolei podczas kolejnego przesłuchania wskazali, że pytali brata o wszystkie jego długi, ten natomiast zaprzeczył stanowczo jakoby posiadał inne niespłacone zobowiązania poza tymi, które wskazywało rzekome zestawienie należności pobrane z kancelarii komorniczej.

Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom powodów, iż nie rozmawiali z bratem o jego pozostałych długach, co do których wierzyciele nie wszczęli jeszcze egzekucji z nieruchomości. Biorąc bowiem pod uwagę, przyznanie iż posiadali wiedzę o jego poważnych problemach finansowych i nie darzyli go zaufaniem, powyższe zachowanie należałoby ocenić jako całkowicie nieodpowiedzialne i nieracjonalne, zwłaszcza że inwestowali w zakup spornej nieruchomości, jak sami wskazali, oszczędności swojego życia. Sąd uznał również, że nie jest wiarygodne aby P. G. zataił przed powodami swoje pozostałe zaległości, albowiem nie wskazuje na to obecny stosunek powodów do niego, który wydaje się być pozytywny. Trudno uwierzyć w oparciu o zasady doświadczenia życiowego i współżycia społecznego, że powodowie pozostawali by z P. G. w dobrych relacjach w sytuacji, kiedy swoim świadomym działaniem doprowadziłby ich do tak poważnych problemów. Wywody powodów, mające świadczyć o udaniu się do kancelarii komorniczej w celu zdobycia wykazu prowadzonych wobec P. G. postępowań egzekucyjnych zgodnie i stanu jego zadłużenia z poleceniem notariusza, w którym to działaniu powodowie upatrywali zwolnienia się z odpowiedzialności wobec pozwanego, budzą wątpliwości, a to z uwagi na fakt, iż w akcie notarialnym stwierdzono, że powód G. G. (1) odstąpił od przedłożenia stosowanego zaświadczenia w omawianym zakresie przez brata. Sąd podkreśla przy tym, że powód przyznał, iż w kancelarii komorniczej żądał wskazania jedynie egzekucji skierowanych do nieruchomości, a zestawienie ich otrzymał od pracownika kancelarii, albowiem komornika wówczas nie zastano. Z drugiej strony można zastanowić się, czy owe odstąpienie od przedkładania u notariusza omawianego wykazu nie było motywowane tym, iż znajdowały się w nim również inne wierzytelności nie ujawnione w księgach wieczystych. Sąd wskazuje, że zeznania powodów w zakresie uiszczenia kwoty 71.308,040 zł tytułem spłaty długów P. G. nie były jednolite. Powodowie nie byli bowiem zgodni czy zapłaty powyższej kwoty dokonali przelewem na konto komornika, czy przekazywali gotówkę rodzicom albo pełnomocnikowi procesowego, którzy to wpłacali środki bezpośrednio na konto wierzycieli. Początkowo wskazywana przez powodów w zeznaniach teza, iż motywacją do zakupu nieruchomości były cele mieszkaniowe, upadła wobec wyraźnie przyznanego przez powódkę M. G. na rozprawie w dniu 18 listopada 2020 r. okoliczności, iż powodowie zamierzali zakupić nieruchomość w Irlandii i gdyby nie położenie P. G. i prośby rodziny nie dokonaliby zakupu nieruchomości w W.. Za prawdziwością ww. zeznań powódki przemawia również przyznany przez powoda G. G. (1) fakt, iż w spornej nieruchomości od czasu jej zakupu bywali wyłącznie sporadycznie. Zeznania powodów w części dotyczącej przyczyn przystąpienia powoda do aktu notarialnego w kwietniu 2015 r., zamiast w lipcu 2015 r. kiedy strony miały wykupione bilety lotnicze na przylot do Polski, były pozbawione sensu i nie przystawały do zasad logiki i doświadczenia życiowego. Świadczyły natomiast o pośpiechu stron w dokonaniu transakcji sprzedaży, w ocenie Sądu z uwagi na potencjalne przyszłe egzekucje z nieruchomości.

Sąd oddalił wniosek strony powodowej o przesłuchanie w charakterze świadka P. G., który był już słuchany w niniejszej sprawie na te same okoliczności. Przedmiotowy wniosek zmierzał do przedłużenia postępowania, wykazania okoliczności bezspornych oraz tych, które w ocenie Sądu zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje:

Powodowie M. i G. G. wystąpili z powództwem przeciwegzekucyjnym o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji.

W myśl art. 841 k.p.c., który w § 1 stwierdza, że osoba trzecia może żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa.

Powództwo wytoczone w oparciu o wyżej powołany artykuł jest jednym z dwóch możliwych do wytoczenia rodzajów powództw przeciwegzekucyjnych, stanowiącym instrument obrony wobec niezgodnej z przepisami prawa egzekucji. Bowiem wytoczone w oparciu przepisy art. 841 k.p.c., daje możliwość ochrony osoby trzeciej, której prawa zostały naruszone prowadzeniem postępowania egzekucyjnego. Wspomniane naruszenie może odnosić się do przysługującego osobie trzeciej w odniesieniu do zajętego w toku egzekucji przedmiotu prawa własności, ograniczonego prawa rzeczowego, bądź też innych praw.

Fundamentalną przesłanką, która umożliwia dochodzenie przedmiotowego powództwa jest naruszenie prawa osoby trzeciej w toku prowadzonej przeciwko dłużnikowi egzekucji w następstwie dokonania zajęcia określonego przedmiotu czy też prawa majątkowego.

Dodatkowo należy zauważyć, iż zgodnie z § 3 tego artykułu, powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych. Podkreślenia wymaga, że według jednolitego poglądu prezentowanego w orzecznictwie sądów miesięczny termin do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji ma charakter materialnoprawny i po jego upływie roszczenie wygasa (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 17 lipca 2007 r., III CZP 57/07, OSNC 2008/9/97). Przy czym termin ten biegnie od dnia, w którym osoba trzecia faktycznie dowiedziała się o naruszeniu jej prawa, a nie w którym mogła się o tym dowiedzieć (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2007 r., V CSK 275/07, publ. w zbiorze Lex).

Zarówno w orzecznictwie, jak i doktrynie prawa cywilnego [vide np. F. Z., Powództwo o zwolnienie spod egzekucji, 1973, s. 61] wskazuje się, że osobą trzecią w rozumieniu art. 841 k.p.c. jest każda osoba – poza dłużnikiem egzekwowanym – której prawa zostały naruszone w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na podstawie tytułu wykonawczego.

W przedmiotowym postępowaniu bezspornym jest, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. prowadzi przeciwko dłużnikowi P. G. postępowanie egzekucyjne w wniosku wielu wierzycieli.

Poza sporem pozostaje także, że w toku prowadzenia postępowania komorniczego przeciwko P. G. została wszczęta egzekucja z nieruchomości położonej w W., dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą KW (...), stanowiącej działkę nr (...) o obszarze 1,0980 ha, będącej własnością powodów M. i G. G. od dnia 23.04.2015r..

Wobec powyższego mając na uwadze fakt, że powodowie M. i G. G. nie są dłużnikami, tylko osobami trzecimi bezspornym jest, że przysługuje im prawo wniesienia niniejszego powództwa a także, że zostało to dokonane w terminie ustawowym.

W przedmiotowym postępowaniu sporna była kwestia dotycząca tego, czy strona powodowa zainicjowała niniejsze postępowanie z zachowaniem ustawowego terminu miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, o którym mowa powołanym wyżej § 3 art. 841 k.p.c.

Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2007 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt: V CSK 275/07 art. 841 § 3 k.p.c. wprowadza miesięczny termin prekluzyjny liczony od dnia, gdy osoba trzecia dowiedziała się o zajęciu przedmiotu w wyniku skierowania do niego egzekucji z naruszeniem jej prawa. Jednakże wbrew pogładowi wyrażonemu w zaskarżonym wyroku chodzi tu o faktyczne dowiedzenie się o zajęciu, a nie o możliwość dowiedzenia się o nim. Inaczej mówiąc, decyduje faktyczne powzięcie wiadomości o zajęciu. Oznacza to, że dniem, w którym strona dowiedziała się o naruszeniu prawa, jest według art. 841 § 3 k.p.c., dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o zajęciu przedmiotu, a nie dzień, w którym mogła się o nim dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności.

Strona powodowa wskazała, że o naruszeniu ich praw na skutek prowadzenia postępowania egzekucyjnego z należącej do nich nieruchomości zapisanej w KW (...), poprzez dokonanie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. Ł. P. wpisu w księdze wieczystej o przyłączeniu się do egzekucji z ww. nieruchomości, powodowie dowiedzieli się w dniu 08 lutego 2016r., w wyniku zawiadomienia ich przez P. G.. W związku z czym w dniu 08 marca 2016r., M. i G. G. wnieśli do Sądu przedmiotowe powództwo. Zatem należało stwierdzić, że dotrzymany został przez nich termin miesięczny przewidziany w art. 841 § 3 k.p.c.

W ocenie Sądu w przedmiotowym postępowaniu pozwany nie wykazał, aby powodowie posiadali wiedzę o przyłączeniu egzekucji ze spornej nieruchomości znacznie wcześniej aniżeli przed dniem 08 lutego 2016 roku – tj.: w przypadku powoda G. G. (1) 31.07.2015r., a w przypadku powódki M. G. w dniu 04.08.2015r. Powód G. G. (1) wyraźnie i stanowczo twierdził, że nie wiedział o dokonaniu w księdze wieczystej spornej nieruchomości wpisu o przyłączeniu do egzekucji, a nadto, że złożone na zwrotnych potwierdzeniach odbioru zawiadomienia Sądu Rejonowego w W. Wydziału Ksiąg Wieczystych podpisy nie zostały złożone przez niego. Na szczególną uwagę Sądu zasługuje fakt, że powyższe twierdzenia powoda zostały potwierdzone sporządzoną w sprawie opinią biegłego sądowego mgr L. K., który wskazał, że podpisy „G. G. (1)” nakreślone na ww. zwrotnych potwierdzeniach odbioru „prawdopodobnie nie zostały nakreślone przez G. G. (1)”. Powyższe nie zostało przez stronę pozwaną zakwestionowane. Jeżeli natomiast chodzi o powódkę M. G. to ona również stanowczo zaprzeczyła, jakoby dowiedziała się o toczącej się egzekucji ze spornej nieruchomości. Dodatkowo powódka twierdziła, że nie otrzymała powyższego zawiadomienia Sądu Rejonowego w W. Wydziału Ksiąg Wieczystych. Powyższe twierdzenia M. G. znalazły odzwierciedlenie w zgromadzonym w toku przedmiotowego postępowania materiale dowodowym w postaci zwrotnego potwierdzenia odbioru korespondencji z dnia 27. 07.2015 roku, która została wysłana na adres R. (...), pod którym od wielu lat nie mieszka, a dodatkowo została odebrana przez siostrę powódki K. K. (1) w dniu 04.08.2015 roku, która jak sama zeznała, nie otwierając korespondencji schowała ją w szufladzie zapominając o poinformowaniu powódki, że odebrała adresowaną do niej przesyłkę. Dodatkowo w ocenie Sądu, o tym, że powodowie nie mogli odebrać kierowanych do nich zawiadomień o wszczęciu egzekucji przesądza fakt, że w okresie kiedy Sąd Rejonowy w W. Wydziału Ksiąg Wieczystych dokonywał zawiadomień przebywali za granicą- w Irlandii.

Z tych przyczyn powództwo było uzasadnione, niemniej jednak wobec zgłoszenia przez pozwanego zrzutu dotyczącego bezskuteczności dokonanej przez dłużnika czynności rozporządzającej jego majątkiem na rzecz powodów należało dokonać oceny umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2015 r. w oparciu o przesłanki wynikające z art. 527 i następnego k.c.

Podstawę prawną żądania pozwanego stanowi przepis art. 527 § 1 k.c. , zgodnie z którym gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (§ 2). Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (§ 3).

Pozwany domagał się więc ochrony swoich praw w ramach tzw. akcji (skargi) pauliańskiej. Celem tej instytucji jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek nielojalnego (nieuczciwego) postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swego majątku na rzecz osoby trzeciej lub majątek ten obciąża, zaciągając kolejne zobowiązania i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności. Konstrukcja ochrony pauliańskiej oparta jest na instytucji względnej bezskuteczności czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią z pokrzywdzeniem wierzyciela. Ochrona ta polega na możliwości zaskarżenia przez wierzyciela krzywdzącej go czynności prawnej celem uznania tej czynności za bezskuteczną względem niego. W razie uwzględnienia tego żądania przez sąd wierzyciel uzyskuje możliwość dochodzenia zaspokojenia od osoby trzeciej, będącej stroną czynności prawnej uznanej za bezskuteczną wobec skarżącego, z ograniczeniem do przedmiotów majątkowych, które wskutek zaskarżonej czynności wyszły z majątku dłużnika lub do niego nie weszły.

Stosownie zaś do treści 531 § 1 k.c. uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową.

Zarzut ze skargi pauliańskiej może również stanowić instrument procesowy służący uznaniu czynności za bezskuteczną w przypadku, gdy osoba trzecia wytacza powództwo ekscydencyjne (art. 841 § 1 k.p.c.), domagając się wyłączenia danego przedmiotu spod egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Chodzi tutaj o sytuację, w której wierzyciel kieruje egzekucją wobec swojego dłużnika do składników majątkowych należących formalnie do osoby trzeciej. W takiej sytuacji, w przypadku wystąpienia osoby trzeciej z powództwem ekscydencyjnym, wierzyciel może bronić się, wytaczając zarzut pauliański. Zarzut, jakim dysponuje wierzyciel na podstawie art. 531 § 1 k.c. jest zarzutem procesowym, środkiem obrony przeciwko twierdzeniom powództwa. W razie spełnienia przesłanek normalnie wymaganych dla akcji pauliańskiej, sąd winien oddalić powództwo osoby trzeciej - przedmiot czynności nie zostałby zwolniony z egzekucji (porównaj komentarze do art. 531 – pod redakcją Osajda oraz pod redakcją Olejniczak -system Legalis).

Według art. 527 § 1 k.c. przesłankami skargi pauliańskiej są: 1) pokrzywdzenie wierzycieli, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, 2) działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i 3) wiedza lub możliwość – przy zachowaniu należytej staranności – dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Sytuację, kiedy czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli określa § 2 art. 527. Przepis ten wiąże pokrzywdzenie wierzycieli z rzeczywistą (a nie tylko możliwą) niewypłacalnością dłużnika na skutek dokonania przez niego czynności prawnej lub z jego niewypłacalnością – na skutek czynności prawnej – w wyższym stopniu, niż był przed jej dokonaniem. Dłużnik jest niewypłacalny, gdy cały jego majątek nie wystarcza na pokrycie długów. „Niewypłacalność w wyższym stopniu” oznacza, że w zasadzie każde istotne, bez względu na jego rozmiar, powiększenie niewypłacalności stanowi pokrzywdzenie wierzycieli; niewypłacalność nie musi ulec powiększeniu o całą wartość przedmiotu czynności prawnej dokonanej przez dłużnika. Ponadto, jak stwierdził SN, dłużnik staje się niewypłacalny w wyższym stopniu także wówczas, gdy zaspokojenie można uzyskać, ale z dodatkowym znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka (wyr. SN z 28.11.2001 r., IV CKN 525/00, Biul. SN 2002, Nr 5, s. 11). W orzecznictwie przyjmuje się, że istotą pokrzywdzenia wierzyciela jest zatem powstanie w wyniku dokonania przez dłużnika czynności prawnej sytuacji, która powoduje niemożność, ewentualnie utrudnienie lub też odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (wyr. SN z 28.11.2001 r., IV CKN 525/00, Biul. SN 2002, Nr 5, s. 11; wyr. SN z 22.10.2004 r., II CK 128/04, Biul. SN 2005, Nr 2, s. 16). Przy czym dla skuteczności skargi pauliańskiej nie jest bezwzględnie konieczne wszczynanie postępowania egzekucyjnego i wykazywanie jego nieskuteczności (wyr. SA w Warszawie z 6.12.1996 r., I ACr 853/96, OSA w Warszawie 1997, Nr 3, poz. 23). Skarga pauliańska nie ma charakteru wtórnego w stosunku do postępowania egzekucyjnego, ale – z zasady – go wyprzedza (wyr. SA w Krakowie z 17.7.2014 r., I ACa 566/14, Legalis).

Dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę, że wskutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika. Do przyjęcia świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli, o którą chodzi w art. 527

§ 1 k.c., wystarczy by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Rzeczą obojętną przy tym jest, do którego z wierzycieli się ona odnosiła (wyrok S.A. w Gdańsku z 1995.01.10., I ACr 1014/94, OSA 1995/2/6).

Z posiadaniem przez osobę trzecią wiedzy o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (co jest trudne lub wręcz niemożliwe do udowodnienia), zrównana została sytuacja, gdy osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności mogła tę wiedzę uzyskać (a zatem gdy brak tej wiedzy jest zawiniony). Nie ma przy tym znaczenia zła wiara osoby trzeciej ani to, czy posiadana przez nią wiedza jest wynikiem jej działania, a zwłaszcza porozumienia się z dłużnikiem. Obojętne też są źródło wiedzy i sposób jej uzyskania. § 3 art. 527 k.c. wprowadza ułatwienie dowodowe poprzez ustanowienie określonego w nim domniemania. Dla zastosowania go konieczne jest wykazanie przez wierzyciela, że osobę trzecią łączył z dłużnikiem stosunek bliskości w chwili dokonania czynności prawnej krzywdzącej wierzycieli. W razie wykazania tej okoliczności wierzyciel nie ma obowiązku udowadniania, że osoba trzecia wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć o świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli. Osoba trzecia może obalić powyższe domniemanie przez udowodnienie, że pomimo stosunku bliskości z dłużnikiem nie wiedziała o świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć (Komentarz do Kodeksu cywilnego, Księga trzecia, Zobowiązania pod redakcją Gerarda Bieńka, t. I, s. 567).

Ustawa nie określa, jaki rodzaj stosunku łączącego osobę trzecią z dłużnikiem uzasadnia uznanie jej za „osobę będącą w bliskim z nim stosunku”. Ogólnie rzecz biorąc, w przepisie art 527 § 3 k.c. chodzi o taki stosunek bliskości między dwiema osobami, który uzasadnia przyjęcie, że jedna z nich jest w posiadaniu informacji o stanie majątkowym drugiej (wyrok SN z dnia 24 kwietnia 1996 r., I CRN 61/96, OSNC 1996, z. 9, póź. 125). Uznanie to uzależnione jest od oceny okoliczności ujawnionych w konkretnym przypadku (wyrok SN z dnia 10 kwietnia 1964 r., III CR 39/64, OSNCP 1965, z. 5, póź. 75). Stosunek bliskości z reguły wynika z powiązań rodzinnych: pokrewieństwa, małżeństwa czy powinowactwa.

Z dokonanych w sprawie ustaleń wynikało w sposób niewątpliwy, że zarówno w chwili zawierania przez dłużnika P. G. z powodami umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2015 r., jak i w chwili orzekania, powodowi przysługiwała względem tego dłużnika wierzytelność pieniężna stwierdzona tytułem egzekucyjnym – prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 8 listopada 2013 r. w sprawie o sygn. I Nc 125/13 i wyrokiem tego Sądu z dnia 19 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. I C 1499/14 utrzymującego tenże nakaz zapłaty w mocy w części zaskarżonej. Tym samym po stronie pozwanego - wierzyciela istniał przedmiot ochrony uzasadniający skorzystanie ze skargi pauliańskiej.

Dłużnik 23 kwietnia 2015 r. zawarł z powodami umowę sprzedaży. Ważność tej umowy nie była kwestionowana i nie budziła wątpliwości. Na jej mocy powodowie uzyskali własność nieruchomości, a więc korzyść majątkową. Przy czym przez korzyść majątkową nie należy rozumieć zysku osoby trzeciej (a więc dodatniej różnicy między wartością jej świadczenia a świadczenia uzyskanego w zamian), ale każde przysporzenie do jej majątku, choćby było uzyskane w zamian za w pełni ekwiwalentne świadczenie (a więc nie przyniosło żadnego materialnego zysku).

Sąd nie miał wątpliwości co do tego, iż poprzez sprzedaż nieruchomości dłużnika doszło do pokrzywdzenia pozwanego. Wierzytelność, której ochrony pozwany dochodzi, nie może być bowiem zaspokojona z majątku dłużnika i uzyskanie jej zaspokojenia w przyszłości również jest wątpliwe. Ustalone w sprawie fakty jednoznacznie wskazywały, iż zbyta nieruchomość była jedynym składnikiem majątkowym, z którego pozwany miał szanse zaspokoić swoją wierzytelność. Prowadzone postępowanie egzekucyjne nie przyniosło dotąd żadnego pozytywnego skutku. Nadto w chwili dokonania omawianej czynności prawnej wobec P. G. z nieruchomości stanowiącej jego własność egzekucję prowadzili i nadal prowadzą także inni wierzyciele. Okoliczność, iż P. G. stał się na jej skutek niewypłacalny w stopniu wyższym niż przed dokonaniem tej czynności potwierdza również wyrok SR w W. skazujący go za popełnienie przestępstwa z art. 300 § 2 k.k. wobec pozwanego. Nie budziło także wątpliwości, że pokrzywdzenie powoda istniało nie tylko w dacie wystąpienia z powództwem, ale też w chwili wyrokowania, a więc było aktualne.

Pomiędzy sprzedażą nieruchomości a pokrzywdzeniem pozwanego zachodził również związek uzasadniający przyjęcie, że pokrzywdzenie to nastąpiło „wskutek” tej czynności. Pieniądze, ze względu na łatwość ukrycia i wynikającą z tego nieuchwytność dla organu egzekucyjnego, są rzeczą tak specyficzną, że przeprowadzenie z nich egzekucji wbrew woli dłużnika jest zadaniem praktycznie niewykonalnym. W tym miejscu Sąd podkreśla, że doktryna wskazuje, że jeśli na mocy umowy wzajemnej zawartej między dłużnikiem a osobą trzecią, ten pierwszy uzyskał pieniądze (albo inne świadczenie, z którego egzekucja jest niemożliwa), umowa taka winna być traktowana jako przyczyna niewypłacalności (por. M. Pyziak-Szafnicka, Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, Warszawa 1995, s. 92 i 105-106; P. Machnikowski w: Kodeks cywilny. Komentarz pod red. E. Gniewka, Warszawa 2013, s. 987). Powyższą ocenę istnienia związku między zawarciem umowy wzajemnej, w ramach której dłużnik otrzymuje pieniądze, a jego niewypłacalnością, mogłoby zmienić jedynie przekazanie przez dłużnika wszystkich uzyskanych pieniędzy wierzycielom. Tymczasem w niniejszej sprawie, P. G. w zamian za swoje świadczenie uzyskał pieniądze, które to pieniądze jedynie w części przeznaczył na spłatę wierzycieli, w pozostałym zakresie tj. kwoty prawie 100.000 zł nie ma żadnych miarodajnych dowodów na jaki cel zostały faktycznie wydatkowane. Powodowie wskazali jedynie ogólnikowo, że rodzice operowali tymi środkami i uregulowali nimi pozostałe bliżej nieokreślone długi P. G.. Nie można zapominać, że ów związek przyczynowy został stwierdzony wyżej przywołanym wyrokiem sądu karnego, który stwierdził, iż na skutek sprzedaży spornej nieruchomości dłużnik uszczuplił zaspokojenie swojego wierzyciela – pozwanego w niniejszej sprawie. Oznacza to, że wyzbycie się przez dłużnika nieruchomości spowodowało co najmniej zwiększenie się jego niewypłacalności, a tym samym pokrzywdzenie powoda jako jego wierzyciela.

Analiza stanu faktycznego sprawy doprowadziła Sąd do przekonania, że po stronie dłużnika P. G. istniała świadomość pokrzywdzenia wierzycieli. Bezsprzecznie posiadał wiedzę o istniejącym długi wobec pozwanego, toczącym się postępowaniu sądowym z jego powództwa i jego wynikach w postaci wydania nakazu zapłaty, a następnie wyroku utrzymującego go w mocy. Z całą pewnością znał również skutek umowy sprzedaży nieruchomości. Niewątpliwie zatem dłużnik musiał sobie uświadamiać, że w jej wyniku wyjdzie z jego majątku najcenniejszy jego składnik, a zastąpią go pieniądze, które są dla wierzycieli w ramach egzekucji nieuchwytnie. Ustalenia wskazują nawet na zamiar dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli, albowiem wydany w postępowaniu karnym wyrok skazujący P. G. jasno określa, że dokonując zbycia nieruchomości działał w celu udaremnienia wykonania ww. zapadłych orzeczeń, a przedmiotowe ustalenia wiążą Sąd w niniejszym postępowaniu.

Ostatnią z przesłanek koniecznych do uznania zaskarżonej czynności za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela jest wiedza osoby trzeciej o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Na tle poczynionych ustaleń faktycznych, w ocenie Sądu zastosowanie znajdzie art. 527 § 3 k.c. Pozwany w odpowiedzi na pozew powołał się na to domniemanie, co uzasadniało rozważenie w pierwszej kolejności możliwości jego zastosowania. W przedmiotowej sprawie na skutek działania dłużnika korzyść majątkową uzyskali powodowie będący jego bratem i bratową. Niewątpliwie zatem są to osoby pozostające w bliskich stosunkach z dłużnikiem.

W toku procesu pozwany zgłosił argumenty, które uzasadniały tezę, że powodowie, przy należytej staranności, poznaliby świadomość dłużnika działania z pokrzywdzeniem wierzycieli. Jednocześnie powodowie nie zdołali obalić ww. domniemania, poprzestając na ogólnym zapewnieniu, że o zadłużeniu P. G. w stosunku do pozwanego nie wiedzieli, co w okolicznościach niniejszej sprawy wydaje się być bardzo wątpliwe. Przede wszystkim powodowie podczas składanych zeznań wskazali, że posiadali wiedzę, że P. G. ma poważne problemy finansowe i zakup nieruchomości od niego był formą pomocy bratu w celu spłaty zadłużenia i niedopuszczeniu do utraty domu rodzinnego. Świadczy o tym fakt, iż część ustalonej w akcie notarialnym ceny nabycia powodowie wpłacić mieli bezpośrednio do komornika sądowego. Ma rację pozwany, iż powodowie posiadając świadomość sytuacji finansowej P. G., wiedzieli bądź przy dołożeniu należytej staranności mogli dowiedzieć się o tym, że przeciwko niemu z wniosku pozwanego prowadzone jest postępowanie egzekucyjne od 2013 r. Wystarczyło bowiem, że zażądaliby od P. G. przedstawienia zaświadczenia Komornika Sądowego Ł. P. o prowadzonych przeciwko niemu jakichkolwiek postępowań egzekucyjnych, czego nie uczynili. W swoich zeznaniach początkowo twierdzili tymczasem, że nie rozmawiali z bratem o jego długach i nie dopytywali o szczegóły. Jedyne kroki jakie podjęli, było rzekomo udanie się do kancelarii komorniczej ww. komornika, gdzie poprosili pracownika kancelarii o wydanie im bliżej

nieokreślonego dokumentu zawierającego zestawienie wierzycieli prowadzących egzekucję wobec P. G. ale jedynie w stosunku do nieruchomości, którą zamierzali od niego nabyć. Nadto z treści aktu notarialnego wynika, iż powód odstąpił od konieczności przedkładania przez P. G. zaświadczenia od komornika sądowego stwierdzającego wysokość wierzytelności przysługujących wierzycielom ujawnionym w księdze wieczystej prowadzonej dla zbywanej nieruchomości. Konfrontując powyższe okoliczności z oświadczeniami złożonymi przez powodów, iż nie darzyli P. G. zaufaniem, i obawiali się właśnie ujawnienia innych jego długów po zakupie nieruchomości, a także okolicznością podjęcia współpracy z radcą prawnym, który miał im doradzać w kwestii zabezpieczenia ich interesów przy transakcji nabycia nieruchomości (który nota bene współpracował również z P. G. w zakresie prowadzonych wobec niego egzekucji komorniczych), powyższe działanie należy ocenić jako niezrozumiałe, niedbałe i niewystarczające. Dodatkowo biorąc pod uwagę, że powodowie zamierzali dokonać zakupu nieruchomości w Irlandii i zgodnie z twierdzeniem M. G. gdyby nie prośby rodziny, nie zakupili by nieruchomości od P. G., oraz fakt, iż w istocie z przedmiotowej nieruchomości nie korzystali od 2015 r. (albowiem przebywali w niej jedynie kilka razy i to zwykle na 1-2 nocy) nie pozostawia wątpliwości, że zakup nieruchomości motywowany był uchronieniem nieruchomości od egzekucji komorniczych pozostałych wierzycieli, którzy nie zdążyli wystąpić z wnioskami inicjującymi postępowanie do ww. składnika majątku dłużnika. Treść wybrakowanej wiadomości e-mail z dnia 8 lutego 2016 r. pełnomocnika procesowego powodów do P. G., sugerującego jakoby w dalszym ciągu był właścicielem nieruchomości w W., również poddaje w wątpliwość kreowaną początkowo przez powodów motywację nabycia nieruchomości dla celów mieszkaniowych. Nie bez znaczenia jest w ocenie Sądu fakt, że mimo zachowania dłużnika ukrywającego przed powodami zadłużenie wobec pozwanego i tym samym narażenie ich na ponoszenie poważnych negatywnych konsekwencji z tym związanych w tym, jak podnosili powodowie utratę ciężko zarobionych pieniędzy, powodowie nadal utrzymują z P. G. dobre stosunki. Nadmierna wyrozumiałość powodów przy takim nielojalnym zachowaniu P. G. klóci się z zasadami doświadczenia życiowego. Sąd uznał również, że ewidentny pośpiech w dokonaniu transakcji, przejawiający się faktem przystąpienia do aktu najpierw powoda, a następnie dopiero po kilku miesiącach potwierdzeniem tej czynności przez powodkę przemawia na niekorzyść powodów. Przy czym powodowie nie byli w stanie wskazać konkretnych przyczyn, dlaczego nie przystąpili do aktu wspólnie w lipcu 2015 r. Sąd zwraca uwagę, że sami podali, że mieli wykupione wcześniej bilety lotnicze na przylot do Polski w lipcu 2015 r., a koszt takich biletów jest wysoki i nie stać ich na częste podróże. Tym bardziej wobec przedstawianych przez nich ww. okoliczności, oraz obaw związanych z zakupem nieruchomości wobec długów brata, mogli poczekać z dokonaniem transakcji do lipca 2015 r. i nie narażać się na dodatkowe koszty związane z przylotem powoda do Polski. W zakresie prowadzonych wówczas egzekucji z nieruchomości mogli podjąć rozmowy z wierzycielami P. G. w celu wstrzymania postępowań, przedstawiając argument zamiaru zaspokojenia ich w całości. Mogli również uiścić w tym celu zaliczkę, którą dłużnik przeznaczyliby na częściową spłatę zobowiązań. Sąd podziela argumentację pozwanego, że powyższe zachowanie powodów wskazuje, że strony transakcji spodziewały się że nieruchomość może zostać w każdej chwili zajęta przez innych wierzycieli dłużnika. Dodatkowo zastrzeżenie w akcie notarialnym przenoszącym własność nieruchomości na powodów prawa jej pierwokupu na rzecz dłużnika na okres 5 lat, wskazuje na zamiar stron wyłączenia możliwości swobodnego rozporządzania nieruchomością przez powodów oraz woli pozostawienia nieruchomości w faktycznym władaniu P. G., a nie w celu zaspokojenia własnych potrzeb. Brak dowodów potwierdzających zapłatę w gotówce prawie 100.000 zł na rzecz dłużnika, wobec sygnalizowanych obaw związanych z możliwością ujawnienia się innych jego długów po zakupie nieruchomości nie świadczy na korzyść uznania dobrej wiary powodów. Reasumując dokonane w sprawie ustalenia prowadziły do wniosku, że zachowanie powodów przy zawarciu umowy sprzedaży z dnia 23 kwietnia 2015 r. odbiegało od wzorca starannego nabywcy, dbającego o zachowanie zasad współzycia społecznego i uczciwego obrotu. Powodowie mieli powody, aby podejrzewać, że dłużnik dokonuje czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, zwłaszcza, że część ceny sprzedaży miała być przeznaczona na spłatę innych wierzytelności (których rzekomo dokonywali rodzice powodów), poza ujawnionymi w aktach ksiąg wieczystych nieruchomości. Z ustalonych w sprawie faktów wynika, że powodowie mieli wiedzę o sytuacji majątkowej dłużnika, jego zadłużeniu i istnieniu innych wierzycieli, którzy do czasu zbycia nieruchomości nie skierowali egzekucji do tego składnika majątku. Jednocześnie mieli obowiązek i możliwości sprawdzenia sytuacji dłużnika, ustalenia czy ma innych wierzycieli, jaki ma majątek i czy przez zawarcie umowy sprzedaży doprowadza się do stanu niewypłacalności lub też stan ten

po głębia. Wobec tego można im postawić zarzut naganego zachowania przypisującego im odpowiedzialność wobec pozwanego. Oznacza to, że ostatnia przesłanka uwzględnienia skargi pauliańskiej została spełniona.

Wobec powyższego powództwo podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., obciążając tymi kosztami solidarnie powodów, jako stronę przegrywającą proces. Na zasądzone koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w wysokości 7.200 zł ustalone w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), wynagrodzenie pełnomocnika za postępowanie apelacyjne w wysokości 5.400 zł na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, opłata sądowa od apelacji w wysokości 4.000 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Ponadto na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W związku z tym, na powodach spoczywa solidarny obowiązek uiszczenia kwoty 561,58 zł tytułem wydatków poniesionych w sprawie (koszty sporządzenia opinii sądowej) o czym Sąd orzekł w punkcie 3 wyroku.

sędzia Przemysław Okowicki